

Komisja
Europejska

PRAWA OBYWATELI WIELKIEJ BRYTANII MIESZKAJĄCYCH W UE W PRZYPADKU BRAKU POROZUMIENIA O BREXICIE

marzec 2019 r.

Jestem obywatelem Wielkiej Brytanii mieszkającym w państwie członkowskim UE. Czy będę miał nadal prawo mieszkać w Unii po wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE?

Wszystkie państwa członkowskie przygotowują środki, dzięki którym obywatele brytyjscy legalnie zamieszkujący na ich terytorium w dniu wystąpienia nadal będą uważani za osoby legalnie zamieszkujące.

Jednak od momentu wystąpienia Wielkiej Brytanii z UE obywatele brytyjscy przestaną być obywatelami Unii i staną się obywatelami państwa trzeciego. Dlatego co do zasady unijne przepisy dotyczące swobodnego przemieszczania się nie będą Cię już obejmować.

Oznacza to na przykład, że nawet jeśli uzyskałeś prawo stałego pobytu w danym państwie członkowskim, nie daje Ci to prawa do przemieszczania się i zamieszkiwania w innym państwie członkowskim.

Twoje prawo pobytu jako obywatela państwa trzeciego będzie określone w przepisach krajowych i dyrektywach UE dotyczących legalnej migracji. (Zob. także kolejne pytanie.)

Co powinienem zrobić jako obywatel brytyjski, jeżeli nadal chciałbym mieszkać w UE?

Każde państwo członkowskie powinno być gotowe do wydania zezwolenia na pobyt, które będzie dowodem Twojego prawa do pobytu i do pracy w tym państwie. Takie dokumenty mogą mieć charakter tymczasowy w początkowym okresie przejściowym, jednak powinny być stopniowo zastępowane ostatecznymi dokumentami pobytowymi w jednolitym formacie UE. Jednak aby otrzymać takie zezwolenie na pobyt, być może będziesz musiał podjąć pewne kroki administracyjne, w zależności od podejścia wybranego przez państwo członkowskie, w którym mieszkasz. Zalecamy sprawdzenie aktualizowanego na bieżąco zestawu konkretnych środków poszczególnych państw członkowskich na [stronie internetowej Komisji dotyczącej gotowości na brexit](#)¹.

Jeżeli zamieszkiwałeś legalnie w jednym z państw członkowskich przez okres co najmniej pięciu lat bez przerwy i jeżeli spełniasz inne odpowiednie warunki, możesz ubiegać się o status rezydenta długoterminowego². Jeżeli mieszkasz w jednym z państw członkowskich przez okres krótszy niż pięć lat, większość państw członkowskich zaliczy okres legalnego pobytu w tym państwie członkowskim do okresu wymaganych pięciu lat. Niektóre państwa członkowskie przyjmują wnioski o takie zezwolenia na pobyt jeszcze przed datą wystąpienia.

¹ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

² Dyrektywa Rady 2003/109/WE dotycząca statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi. Należy mieć na uwadze, że dyrektywa ta nie ma zastosowania w Irlandii i Danii.

Jestem obywatelem Wielkiej Brytanii. Jaki będzie status członków mojej rodziny niebędących obywatelami UE³, mieszkających w państwach członkowskich UE?

Twoi członkowie rodziny niebędący obywatelami UE nie będą już mogli korzystać z praw, które przysługiwały im na podstawie unijnej dyrektywy w sprawie swobodnego przemieszczania się⁴. Nie będą mogli korzystać z unijnego prawa do swobodnego przemieszczania się, nawet jeżeli przed dniem wystąpienia uzyskali prawo stałego pobytu zgodnie z unijną dyrektywą w sprawie swobodnego przemieszczania się. Ich status zostanie określony w ustawodawstwie krajowym i przepisach UE dotyczących łączenia rodzin⁵.

Lista kontrolna dla obywateli Wielkiej Brytanii oraz członków ich rodzin niebędących obywatelami UE:

- > Jeżeli jeszcze tego nie zrobiłeś, powinieneś **zarejestrować się w organach krajowych**⁶ państwa członkowskiego, w którym zamieszkujesz, i uzyskać odpowiednio zaświadczenie rejestracji (obywatele Wielkiej Brytanii) lub kartę pobytową (członkowie rodziny pochodzący z państwa trzeciego).
- > **Dowiedz się, jakie środki wprowadza Twoje państwo członkowskie zamieszkania dla zapewnienia nieprzerwanego prawa pobytu legalnie zamieszkujących w nim obywateli brytyjskich** (i członków ich rodzin) oraz jaki jest harmonogram wdrażania tych środków. Zestawienie trwających przygotowań państw członkowskich UE można znaleźć na stronie internetowej Komisji Europejskiej [dotyczącej gotowości na brexit](#)⁷. Więcej informacji uzyskasz w [organach krajowych](#) Twojego państwa członkowskiego zamieszkania.
- > **Zwróć się o dokumenty pobytowe**, gdy tylko będzie można je uzyskać we właściwych organach krajowych. Ważne, abyś miał te dokumenty przy sobie podczas podróży za granicę.

Jakie będą moje prawa jako obywatela brytyjskiego w państwie członkowskim UE, jeżeli chodzi o pracę i zabezpieczenia społeczne?

W przypadku braku porozumienia ani Tobie, ani członkom Twojej rodziny nie będą przysługiwać prawa, które przysługiwały Wam na podstawie unijnych przepisów dotyczących swobodnego przemieszczania się w okresie, kiedy Wielka Brytania była państwem członkowskim UE. Twoja sytuacja będzie regulowana przepisami UE dotyczącymi obywateli państw trzecich oraz przepisami krajowymi danego państwa członkowskiego UE. Sytuacja będzie się różnić w poszczególnych państwach członkowskich, jednak wiele państw członkowskich przygotowuje się do przyznania obywatelom brytyjskim – na pewien okres – statusu preferencyjnego na podstawie przepisów krajowych. Jeżeli takiego statusu nie otrzymasz, będziesz musiał spełnić konkretne warunki przewidziane w przepisach UE oraz przepisach poszczególnych państw członkowskich w odniesieniu do obywateli państw trzecich, aby nadal mieszkać i pracować w danym państwie członkowskim UE. Zmianie mogą ulec także Twoje prawa w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Więcej informacji na temat unijnych i krajowych przepisów regulujących kwestie legalnej migracji w państwach członkowskich UE i mających zastosowanie do obywateli państw trzecich znajdziesz na [stronie internetowej Komisji Europejskiej](#)⁸ oraz na [unijnym portalu imigracyjnym](#)⁹.

³ Członkowie rodziny będący obywatelami Wielkiej Brytanii lub posiadający obywatelstwo innego państwa trzeciego.

⁴ W jednym tylko przypadku członkowie rodzin obywateli Wielkiej Brytanii niebędący obywatelami UE mogą po dniu wystąpienia zachować prawo pobytu w przyjmującym państwie członkowskim na podstawie unijnych przepisów w sprawie swobodnego przemieszczania się: jeżeli ich prawo pobytu zostało oddzielone od prawa obywatela Wielkiej Brytanii (wówczas obywatela UE) przed datą wystąpienia i jest niezależnym prawem pobytu. Może to nastąpić w przypadku śmierci członka rodziny obywatela brytyjskiego lub w przypadku rozwodu.

⁵ Dyrektywa Rady 2003/86/WE w sprawie prawa do łączenia rodzin.

⁶ https://europa.eu/youreurope/citizens/national-contact-points/index_en.htm?topic=living-abroad

⁷ https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/residence-rights-uk-nationals-eu-member-states_en

⁸ https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/legal-migration_en

⁹ <https://ec.europa.eu/immigration>

Jako obywatelowi Wielkiej Brytanii przebywającemu w UE zalecamy Ci:

- zasięgnięcie informacji w organach państwa członkowskiego, w którym mieszkasz, o przepisach i procedurach pozwalających na dalsze zamieszkiwanie i pracę w tym państwie;
- uzyskanie dowodów potwierdzających okresy pracy, zamieszkania, studiowania oraz opłacania podatków w państwie członkowskim, w którym mieszkasz;
- natychmiastowe złożenie wniosku o tymczasowy lub stały status imigracyjny zgodnie z krajowymi przepisami imigracyjnymi.

Więcej informacji znajdziesz w [pytaniach i odpowiedziach dotyczących konsekwencji wystąpienia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej bez ratyfikowania umowy o wystąpieniu](#)¹⁰.

Jaki status będę posiadał, jeżeli jestem obywatelem Wielkiej Brytanii i jednego z państwa członkowskich UE?

Jeżeli posiadasz podwójne obywatelstwo Wielkiej Brytanii i państwa członkowskiego UE, pozostaniesz obywatelem UE ze względu na obywatelstwo tego państwa członkowskiego UE. Zachowasz w całości prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na podstawie unijnych przepisów o swobodnym przemieszczaniu się.

Przykład: Jeżeli jesteś obywatelem Wielkiej Brytanii i Hiszpanii jednocześnie i studiujesz we Francji, po dniu wystąpienia zachowasz swoje prawo do mieszkania i studiowania we Francji na podstawie unijnych przepisów o swobodnym przemieszczaniu się, ponieważ nadal jesteś obywatelem UE.

Jaki będzie mój status jako obywatela brytyjskiego będącego członkiem rodziny obywatela UE i mieszkającego w państwie członkowskim UE?

Zależy to od tego, czy obywatel UE, do którego rodziny należysz (np. współmałżonek) zamieszkuje w państwie członkowskim, którego jest obywatelem.

Obywatel UE zamieszkujący w państwie członkowskim innym niż to, którego jest obywatelem, jest „przemieszczającym się obywatelem UE”. Jeżeli jesteś członkiem rodziny „przemieszczającego się obywatela UE”, będziesz korzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się wynikającego z prawa, jakie przysługuje przemieszczającemu się obywatelowi UE¹¹.

Przykład: obywatel brytyjski pozostaje w związku małżeńskim z obywatelką Czech. Przed dniem wystąpienia Wielkiej Brytanii obydwójce pracowali w Niemczech, korzystając z przysługującego każdemu z nich prawa pobytu na podstawie dyrektywy UE w sprawie swobodnego przemieszczania się. Po wystąpieniu obywatel brytyjski może pozostać w Niemczech i kontynuować pracę jako członek rodziny przemieszczającego się obywatela UE.

W pewnych okolicznościach może to również mieć zastosowanie w państwie członkowskim, którego obywatelem jest dany obywatel UE, pod warunkiem że tenże obywatel UE powrócił tam z innego państwa członkowskiego, w którym zamieszkiwał.

Jeżeli jednak jesteś członkiem rodziny obywatela UE, który jest obywatelem państwa członkowskiego, w którym mieszkasz, i który nigdy nie skorzystał z prawa do swobodnego przemieszczania się (tj. jest „nieprzemieszczającym się obywatelem UE”), nie będziesz mógł skorzystać z praw wynikających z przepisów UE dotyczących swobodnego przemieszczania się. Twoje prawa będą określone przez unijne i krajowe przepisy imigracyjne.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/contingency-ganda_en.pdf

¹¹ Dotyczy to jednak tylko sytuacji, gdy relacja rodzinna z obywatelem brytyjskim została nawiązana już wówczas, gdy dany obywatel UE zamieszkiwał w innym państwie członkowskim.

Czy jako obywatel Wielkiej Brytanii mieszkający w państwie członkowskim UE nadal będę mógł głosować lub kandydować w wyborach lokalnych?

Po dniu wystąpienia nie będziesz miał wynikającego z przepisów UE prawa głosu w wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym zamieszkujesz.

Każde państwo członkowskie UE zdecyduje, czy możesz uczestniczyć w wyborach lokalnych jako obywatel państwa trzeciego i na jakich warunkach. Państwo członkowskie, w którym mieszkasz, może zatem zdecydować o przyznaniu Ci praw wyborczych, podobnie jak innym obywatelom państw trzecich, lub na zasadzie wzajemności. Radzimy dowiedzieć się w państwie członkowskim, w którym zamieszkujesz, czy będziesz mógł skorzystać z prawa głosu w wyborach lokalnych.

Jeżeli zostałeś wybrany do pełnienia określonej funkcji w samorządzie lokalnym w państwie członkowskim zamieszkania, powinieneś upewnić się w odpowiednich organach tego państwa członkowskiego, czy zgodnie z prawem tego państwa członkowskiego masz prawo do kontynuowania swojej funkcji do końca kadencji.

Czy jako obywatel Wielkiej Brytanii mieszkający w państwie członkowskim UE nadal będę mógł głosować lub kandydować w wyborach do Parlamentu Europejskiego?

Jako obywatel Wielkiej Brytanii w dniu wystąpienia tracisz prawo do głosowania lub kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego na podstawie przepisów UE, jednak możesz zachować takie prawo w odniesieniu do wyborów lokalnych, o ile przewidują to przepisy krajowe.

Urząd Publikacji

© Unia Europejska, 2019
Ponowne wykorzystanie dozwolone pod warunkiem podania źródła.
Ponowne wykorzystanie dokumentów Komisji reguluje decyzja 2011/833/UE
(Dz.U. L 330 z 14.12.2011, s. 39).

Print ISBN 978-92-76-00546-9 doi:10.2775/763174 NA-03-19-141-PL-C
PDF ISBN 978-92-76-00538-4 doi:10.2775/517875 NA-03-19-141-PL-N